

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1321/21-T

Název	Základní škola, Hlučín, Gen. Svobody 8, příspěvková organizace
Sídlo	Gen. Svobody 228/8, 748 01 Hlučín
E-mail	ZSHlu@po-msk.cz
IČ	47813199
Identifikátor	600026744
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Zuzana Harazimová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Gen. Svobody 228/8, 748 01 Hlučín
Termín inspekční činnosti	13. 10. 2021 – 15. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola, Hlučín, Gen. Svobody 8, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, základní školy speciální a školní družiny. Škola je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona, zaměřuje se zejména na vzdělávání a rozvoj žáků s různými stupni mentálního postižení, souběžným postižením více vadami nebo autistického spektra. Ve školním roce 2021/2022 se ve škole vzdělávalo 39 žáků v pěti třídách, v nichž je průměrná naplněnost osm žáků.

Základní vzdělávání je poskytováno žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v oborech vzdělání 79-01-C/01 Základní škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální. Stravování žáků je zajištěno smluvně u jiného subjektu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy je ve funkci od roku 2018, v procesu řízení uplatňuje manažerské schopnosti a odborné zkušenosti. Stanovené cíle rozvoje školy vedoucí k dalšímu zkvalitnění podmínek výchovy a vzdělávání postupně naplňuje, aktualizuje a pravidelně vyhodnocuje, což se kladně projevilo v oblasti stabilizace pedagogického kolektivu a naplňování rozvojových záměrů školy. Součástí koncepce je rovněž způsob autoevaluace. V ní je analyzováno mj. pravidelné hodnocení ročníků v klíčových kompetencích, dotazníkové šetření klimatu školy a kvalita distanční výuky. Závěry slouží jako podklad pro další plánování nebo úpravy organizace vzdělávání. Promyšlený způsob delegování kompetencí na zástupce a výchovnou poradkyni umožňuje plynulý chod instituce. Ředitelka klade důraz na týmovou práci a jednotnost vzdělávacích postupů v rámci funkčně nastaveného systému porad. Sledování úrovně kvality vzdělávání probíhá plánovitou hospitační činností podle jasně stanovených kritérií, se kterými jsou pedagogové vedením školy předem seznámeni. Ředitelka aktivně řídí pedagogický proces, vede pedagogy k hodnocení kvality jejich práce a k sebereflexi prostřednictvím pravidelného vyhodnocování plánů osobního růstu. Má plán vlastního manažerského a pedagogického rozvoje, který dlouhodobě realizuje a vše se pozitivně odráží v kvalitě řízení školy. Svou funkci, jako poradní orgán ředitelky, plní pedagogická rada. Škole se velmi dobře daří vytvářet pozitivní až rodinné školní klima a prosazovat partnerský přístup pedagogů k žákům.

Výchovně vzdělávací činnost ve škole byla zajištěna dostatečným počtem učitelů a asistentů pedagoga. Pro podporu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a pro stálý profesní růst všech zaměstnanců vytváří ředitelka školy dobré předpoklady. Zaměření vzdělávacích akcí odpovídalo profesnímu rozvoji vyučujících i potřebám školy. Prioritní oblastí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se stala především diagnostika výuky čtení a matematiky, zkvalitnění stěžejních předmětů a logopedie, rozvoj komunikativních kompetencí, sociálních kompetencí, čímž škola účinně reaguje na potřeby konkrétních žáků. K předávání zkušeností, metodických postupů a nápadů je vhodné zařadit i vzájemné hospitace pedagogů pro kolegiální inspiraci i zvýšení kvality poskytovaného vzdělávání. Vnitřní kontrolní a hospitační systém probíhá plánovaně, zahrnuje všechny oblasti řízení školy, což vyplývá z průběžných výsledků kontrolní a hospitační činnosti. Ředitelka školy dává doporučení učitelům a přijímá opatření.

Úzká spolupráce učitelů přispívá ke sjednocení vzdělávacích strategií a hodnocení žáků. Všichni pedagogové školy se aktivně zapojují do chodu školy i mimoškolních aktivit. Pravidelná kooperace a komunikace vedení školy, pedagogů, výchovného poradce a zákonných zástupců se pozitivně promítá do příjemné pracovní atmosféry a zvyšuje účinnost vzdělávání žáků. Metodické orgány nejsou vzhledem k velikosti školy ustanoveny.

Finanční podmínky pro zajištění činností školy tvořily běžné příjmy ze státního rozpočtu, z rozpočtu zřizovatele a rozvojových projektů. V souvislosti s projektem Škola v zahradě se podařilo vybudovat školní zahradu, mj. s hmyzím domkem, květinovou spirálou, altánem i výukovými tabulemi, která je zacílena na smysluplnou edukační činnost žáků napříč většiny předmětů. Vybavení tříd odpovídalo výukovým a zdravotním potřebám žáků, taktéž i učebnice či jiné názorné pomůcky byly vhodně zvolené a odpovídaly věku i mentálnímu postizení žáků.

Škola vytváří dobré předpoklady pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Hlavní i vedlejší vstupy do budovy školy byly v době inspekční činnosti zabezpečeny proti vniknutí a pohybu cizích osob. Žáci jsou seznamováni se školním řádem a prokazatelně poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví. Úspěšně nastavené preventivní mechanismy se příznivě projeví v četnosti výskytu školních úrazů, v posledních dvou letech je úrazovost nízká.

Cíleně se škola věnuje také prospěšným partnerstvím, aktivně se zapojuje i do života města. Pro jednotné působení školy a rodiny se daří naplňovat prioritu školy, ke které patří prohlubování partnerského vztahu se zákonnými zástupci. Realizuje pro ně různé akce, kterými jsou workshopy, přednášky, vánoční tvoření, velikonoční dílny, dny otevřených dveří či neformální setkávání, na kterých jsou seznamováni s kriteriálním hodnocením či organizací školního roku.

Ředitelka školy podporuje vzdělávání žáků kooperací s řadou odborných a specializovaných pracovišť. Využívá jejich pomoci i rozmanitých nabídek nejen v oblasti prevence sociálně patologických jevů, např. se školskými poradenskými zařízeními na krajských úrovních, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií České republiky, vzdělávacími institucemi, pracovišti specializujícími se na problematiku různých druhů postizení a logopedických vad i středními školami a učilišti v regionu. Přínosem by mohlo být rozšíření spolupráce s jinou školou podobného zaměření v regionu, se kterou by se dařilo vyměňovat si zkušenosti vedoucí ke zvýšení kvality a efektivity vzdělávání a vzájemné inspirace.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Rovnost příležitostí ke vzdělávání žáků škola zabezpečuje v souladu s jejich speciálními vzdělávacími potřebami, poskytuje podpůrná opatření i asistenční pomoc a vzdělávání podle zpracovaných individuálních vzdělávacích plánů na základě doporučení školského poradenského zařízení s informovaným souhlasem zákonného zástupce. Škola vytváří všem žákům kvalitní podmínky při rovném přístupu ke vzdělávání zohledňující jejich speciální a individuální vzdělávací potřeby.

Průběh vzdělávání byl sledován v předmětech humanitních, přírodovědných, výchovných a v předmětu speciálně pedagogické péče (logopedie). Sledované vyučovací hodiny ve třídách s různými vzdělávacími programy a sloučenými ročníky byly organizačně i metodicky velmi dobře zvládnuty. Struktura vyučovacích hodin respektovala skutečnost, že jednotlivé třídy jsou tvořeny žáky s různým stupněm mentálního postizení dvou až tří postupných ročníků. Prolínala se v nich práce skupinová a individuální, samostatná a frontální. Ve všech případech byla struktura vyučovacích hodin přizpůsobena věku, typu postizení a výukovým cílům.

Ke splnění předem stanovených vzdělávacích cílů učitelé využívali efektivní inovativní a aktivizující postupy, které žáky dostatečně motivovaly k zapojení se do nabízených činností. Inovativní formy práce ve vzdělávání žáků jsou využívány i v zájmových útvarech mj. canisterapie, muzikofiletika, deskové hry, které jsou nabízeny všem žákům dle zájmu jejich samotných i jejich rodičů. Učitelé citlivě pracovali s povzbuzením, vyjadřovali žákům

důvěru při řešení zadaného úkolu. Účelně pracovali se závěrečným hodnocením vyučovacích hodin pomocí návodných otázek. Společně se žáky shrnuli probrané učivo, v některých případech hodnotili žáky jako celek nebo vyzdvihli úsilí jednotlivců, a rovněž vedli žáky k cílenému sebehodnocení nebo vrstevnickému hodnocení. Žáci byli motivováni průběžnými pochvalami, občas i hodnocením jejich práce známkou.

Žáci v průběhu hodin pracovali se zájmem v rámci svých možností, byli vhodně vedeni k vlastnímu zapojení do všech činností. Měli možnost diskutovat k zadanému tématu, byli vedeni k vlastnímu vyjádření a zvládali s dopomocí samostatně pracovat na zadaném úkolu. Ve sledovaných hodinách byly využity mezipředmětové vztahy, docházelo k propojení učiva a reálného života. Ke každému žákovi bylo přistupováno s citem a pochopením, byla uznávána a respektována individualita žáků s ohledem na jejich speciální vzdělávací potřeby. Součinnost vyučujících a asistentek pedagoga v hodinách působila přirozeně a pozitivně ovlivňovala průběh výuky. Zvoleným didaktickým postupům napomáhaly nízké počty žáků ve třídách, někteří žáci pracovali ve struktuře místa, času a obsahu. Přesto byl méně využit diferencovaný přístup vzhledem ke speciálním vzdělávacím potřebám jednotlivců. Během vzdělávání byl ne vždy brán ohled na hygienu vzdělávacího procesu v případě dočasné nebo bezprostřední neschopnosti žáka spolupracovat. Učivo bylo přiměřeně náročné. Při činnostech verbální i neverbální povahy učitelé uplatňovali kombinaci reedukačních a kompenzačních metod. Efektivitu vzdělávání žáků s různými stupni mentálního postižení zvyšovalo využívání různých pomocných karet, digitálních a názorných pomůcek, obrázků, map, časové osy a logopedických zrcadel.

Vzhledem k zásadnímu postižení, řečovým vadám, byla věnována pozornost poskytování podpurných opatření formou speciálně pedagogické péče – logopedie, kde byl i velmi vhodně užit plynulý přechod na znakový jazyk. Ze sledované výuky bylo patrné, že podpurná opatření jsou uplatňována systémově.

K rozvoji klíčových kompetencí žáků přispívají i projektové dny. V době inspekční činnost probíhal jeden z nich, tematicky zaměřený na říjen – sklizeň ovoce. Žáci pracovali s ovocem a zeleninou, prezentovali své práce a zážitky. Hodnocení žáků bylo ze strany vyučujících motivační a povzbuzující.

Škola s ohledem na věk a zdravotní postižení žáků cíleně podporuje environmentální vzdělávání a osvětu, jejíž prvky se prolínají téměř všemi předměty, jsou včleněny do mnohých školních akcí a projektů. Pozornost je věnována problematice zdravotní tělesné výchovy, která se vyučuje jako samostatný předmět a je ve škole správně vnímána jako součást výchovy ke zdravému životnímu stylu. Je pamatováno i na seznámení žáků s vodou a nácvik základních pohybových návyků plavání.

Činnosti realizované ve školní družině navazovaly na vzdělávací oblasti základního vzdělávání a dále je rozvíjely. Naplňování cílů vzdělávání probíhalo prostřednictvím aktivit, které zohledňovaly individuální zájmy a potřeby žáků. V průběhu vzdělávání byla respektována volba spontánních aktivit a doba pro odpočinek žáků. Každoročně jsou pořádány besídky, dílny i akce pro veřejnost. Rozmanitá nabídka školních a mimoškolních aktivit je přínosná pro rozvoj žáků jejich vzdělávacích předpokladů a mají tak možnost poznat úspěch i uznání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola vhodným a dostupným způsobem zveřejňuje informace o přijímání žáků, poskytuje podrobné informace o své vzdělávací nabídce. Pedagogičtí pracovníci školy sledují a zaznamenávají průběžné výsledky vzdělávání jednotlivých žáků s přihlednutím k jejich

individuálním možností a potřebám. Hodnocení je ve škole prioritně zaměřeno na pozitivní dílčí výsledky žakových činností, které je pro žáka motivující k dalšímu vzdělávání a rozvoji jeho osobnosti. Škola evidovala a analyzovala výsledky vzdělávání vlastními interními nástroji. Ve školním roce 2020/2021 všichni žáci prospěli, pětina žáků s vyznamenáním.

Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků škola vychází z míry dosažení očekávaných výstupů a klíčových kompetencí, při průběžném hodnocení škola klade důraz na individuální přístup a hodnocení sebemenšího pokroku každého žáka. Nedílnou součástí hodnocení jsou žakovská portfolia, se kterými pedagogičtí pracovníci pracují v průběhu celého vzdělávání. O průběžném hodnocení výsledků vzdělávání žáků a výchovných záležitostech jsou zákonní zástupci pravidelně informováni formou konzultací a schůzek nebo při každodenním kontaktu s pedagogickými pracovníky.

Úspěšnost žáků při vzdělávání a opodstatněnost zařazení do příslušného vzdělávacího programu včetně adaptace žáků po nástupu do školy byla vyučujícími rovněž sledována a vyhodnocována. Celková strategie školy v oblasti hodnocení je založena na prevenci školního neúspěchu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Při jednání pravidelných pedagogických rad byly výsledky vzdělávání žáků analyzovány a případným opatřením byla ze strany pedagogických pracovníků věnována náležitá pozornost. Škola má nastavený účinný program pro žáky ohrožené školním neúspěchem. V minulosti bylo realizováno doučování žáků ze Šablon I a II, nyní je žáky využíván národní plán doučování, který má pomoci zmírnit negativní dopady výluky prezenční výuky.

Vzhledem k velikosti školy byly poradenské služby ve škole velmi dobře zajištěny ředitelkou školy, která zároveň také působí jako metodička prevence. Spolu s výchovnou poradkyní a v nezbytné spolupráci s ostatními pedagogickými a nepedagogickými pracovníky zajišťují účinné mechanismy výchovného poradenství. Kariérové poradenství, s cílem omezit na minimum neúspěch při hledání vhodného oboru a budoucího zaměstnání, žákům aktivně poskytuje pomoc s výběrem jejich dalšího nejvhodnějšího vzdělávání nebo možného úspěšného uplatnění v praxi. Další uplatnění svých absolventů škola sleduje prostřednictvím samotných žáků a získané informace využívá v rámci kariérového poradenství.

Ke zjištění stavu sociálně negativních jevů ve škole vhodně přispívá práce se žáky v konkrétních hodinách a intervenční programy. Přínosem byl ve školním roce 2020/2021 projekt Společně, zaměřený na vzdělávání pedagogů v oblasti preventivních aktivit. Cíleně je kladen důraz na vytvoření dobrého sociálního klimatu. Vzhledem ke skladbě žáků, menšímu počtu žáků ve třídách a preventivně zaměřenými aktivitami včetně včasného řešení problémů se ve sledovaném období škole velmi dobře dařilo předcházet negativním jevům u žáků. Společné aktivity velmi vhodně rozvíjejí u žáků schopnost komunikace a možnost společenského uplatnění.

Ředitelka školy se společně s pedagogy věnovala reflexi zkušeností z distanční výuky realizované ve školním roce 2020/2021. Hlavními tématy reflexe byla úprava obsahu a rozsah probraného učiva, zapojení všech žáků do výuky, organizace výuky a její digitalizace. Z rozhovoru s ředitelkou školy vyplynulo, že se daří využívat pozitivních zkušeností z distanční výuky mj. v oblasti redukce vzdělávacího obsahu některých předmětů, v oblasti organizace výuky, i metod a forem výuky.

Pedagogičtí pracovníci ve školní družině sledují vzdělávací výsledky žáků a spolupracují s třídními učiteli a ostatními pedagogy. Žáci zvládali dovednosti a návyky uplatnitelné v praktickém životě. Významným výsledkem vzdělávání byly přátelské vztahy mezi sebou.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2014 docházelo ke snížení počtu žáků a tříd, v posledních dvou letech se jejich počet ustálil.
- Změna ve vedení školy se projevila v personální oblasti částečnou obměnou a stabilizací pedagogického sboru.
- Vedení školy se cíleně zaměřilo na zlepšení materiálních podmínek školy, které byly posíleny mj. o interaktivní tabule, informační technologie - Probooky i renovaci a vybavení školní zahrady.

Silné stránky

- Zařazování inovativních a aktivizujících metod a forem práce ve vzdělávání žáků zvyšuje účinnost vzdělávání (např. canisterapie, logopedie, muzikofiletika).
- Příkladná a promyšlená spolupráce učitelů a asistentů pedagoga vede k vyšší efektivitě práce s žáky a pozitivního klimatu ve třídě, které podporuje učení každého žáka.
- Individualizace ve vzdělávání podporuje vnímání, komunikaci a pohybové schopnosti žáků s různými stupni mentálního postižení, souběžným postižením více vadami nebo autistického spektra.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nižší míra uplatňování psychohygieny vzdělávacího procesu s neúčinným rozvržením práce a odpočinku žáků z hlediska mentální hygieny.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřit vzdělávání na psychohygienu výuky.
- Zavést vzájemné hospitace zaměřené na hodnocení kvality vzdělávání žáků.
- Rozšířit spolupráci se školou podobného typu, která by vedla ke sdílení zkušeností, zvýšení kvality a zefektivnění vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální, platný od 1. 9. 2010
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – „Společně hravě II.“, platný od 1. 9. 2021

3. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání, platný od 1. 9. 2007
4. Koncepce rozvoje školy 2018 – 2024 ze dne 29. 8. 2018
5. Školní řád a vnitřní řád školní družiny, platné ve školním roce 2021/2022
6. Třídní knihy vedené ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
7. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů, platné ve školním roce 2021/2022
8. Plán práce 2021/2022 (mj. plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy, kontrolní a hospitační činnost, prioritní úkoly pro vyučující v rámci výuky a výchovy žáků s mentálním postižením, plán výchovného poradce, minimální preventivní program)
9. Plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní roky 2020/2021, 2021/2022
10. Školní matrika základní školy a školní družiny, školní rok 2021/2022 (vzorek)
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2021/2022
12. Deníky výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině vedené ve školním roce 2021/2022
13. Souhrnná dokumentace k oblasti výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků, školní rok 2020/2021, 2021/2022
14. Zápisy z pedagogických rad, školní rok 2020/2021, 2021/2022
15. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021
16. Vybraný vzorek dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, školní rok 2021/2022
17. Smlouva o zajištění školního stravování ze dne 31. 8. 2021
18. Vybraný vzorek dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy, školní rok 2020/2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Ing. Ivana Teichmannová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Ing. Ivana Teichmannová v. r.

Mgr. Petr Novotný, školní inspektor

Mgr. Petr Novotný v. r.

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Ing. Klára Kudlíková v. r.

Ing. Katarína Bialoňová, kontrolní pracovnice

Ing. Katarína Bialoňová v. r.

V Ostravě 1. 11. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Zuzana Harazimová, ředitelka školy

PaedDr. Zuzana Harazimová v. r.

V Hlučíně 4. 11. 2021